

Resolutions of the Council of Policy of Cape of Good Hope

Cape Town Archives Repository, South Africa

Reference code: C. 87, pp. 17–26.

Dingsdag den 27e Februarij 1731, voormiddags.

Alle present.

Vermits men door het vertrek van de retourscheepen der eerste besending, de handen tegenwoordig eenigsints ruijm, de goederen met de hoekers de Snuffelaar en de Zeepost neevens de brigantijn Fijenoordt van de geabandonneerde post op Rio de la Goa aangebragt, [1] ten naasten bij ontscheept en oversulx de gerequireerde vaartuijgen, coralen en andere snuijsterijen aan handen gekreegen heeft, soo wierd derhalven door den Edelen Heer Gouverneur voorgedraagen dat men als nu sijne gedagten eens met oplettentheid dienden te laten gaan over de ordres door onse Heeren en Meesteren weegens het nader visiteeren van deese Africaansse oostcust en Terra de Natal gegeven, namentlijk wanneer ende ter welker tijd die expeditie best ende gevoeggelijkt met verwagting van een goed succes en menschelijker wijs sonder perijkel van de daartoe geemplojeert wordende manschap en vaartuijgen soude kunnen ondernoomen werden, waarom Sijn Edele ook, op dat men hierin te secuurder soude kunnen gaan, den equipagiemeester, Jacobus Möller, voor de vergaderinge hadde doen verschijnen, ten eijnde men hem sijne gedagten hier over soude kunnen afvraagen en hooren welken tijd na zeemans oordeel tot het doen van deese togt voor den meesten dienst der E. Compa. als de bequaamste dienden te worden uijtgekoosen; welken equipagiemeester daarop binnen geroepen en deese saak aan hem voorgesteld weesende, verclaarden hij van gevoelen te zijn dat men die expeditie niet wel eerder als in de maand van Augustus of September aanstaande soude kunnen doen voortgang neemen, ten aansien de maanden van Maart en April, die men nog maar alleen voor het ingaan van de quaade mousson voor handen is hebbende, veel te weijnig tijds uijtleeveren om iets van belang te doen of met vrugt te kunnen werkstellig maken, en dat vervolgens in de maanden van Maij, Junij en Julij de doorgaans regeerende N.West en westelijke winden op deese cust overal een lager wal en dus een al te gevaarelijk vaarwaater maaken om het daarop gaande te houden, veel minder dat men sig als dan digt onder het land soude derven begeeven om de gesteldheid van het selve van nabij te ondersoeken, en waarom deese visitatie synes oordeels, gelijk als booven gesegt is, in de maanden van Augustus of September best en gevoegelijxt sal kunnen geschieden, wanneer het quaade weer meest is gepasseert en de Z.Ote. winden voor eerst nog niet al te sterk doortasten, dewelke als sijnde aflagtig, wel soo gevaarelijk op deese cust niet zijn, maar andersints meede seer veel beletselen in het bevaaren en visiteeren van deselve souden kunnen komen toe te brengen, bij aldien men die togt weederom later als in Augustus of September quam bij de hand te vatten; over welk een en ander met aandagt gedelibereert en bovendien bij resumptie der journalen die hier ter secretarije berusten, gebleeken sijnde dat alle togten die bevoorens in de laatste jaaren van hier langs de oostcust na Terra de Natal enz. sijn gedaan, in October of November eerst sijn begonnen en doorgaans in Februarij en Maart geeijndigt, behalven de laatste van het galjood de Postlooper in den jare 1714, die sig tot den 11e Maij heeft uijtgestrekt, en dat de geene die in voorige tijden vroeger sijn ondernoomen, altijd vrugteloos sijn koomen uijt te vallen, gelijk onder anderen het fluijtje de Vliegende Swaan, dat den 18e Junij 1672 van hier vertrocken en den 2e September van dat selfde jaar gereverteert is, [2] niets ter weereld heeft kunnen uijtregten, maar ter contrarie vermits het schip door storm op storm te hebben moeten verduuren, schier uijt malkanderen gearbeijt was, werks genoeg gehad heeft om het weederom ter deeser rheede aan te brengen; Soo is gevolgelijk, als met 's Comps. meesten dienst en interest overeenkoomende, goedgevonden en vastgesteld dat men de voorhanden sijnde visitatie dewelke op het bevel onser Heeren en Meesteren van deese cust te geschieden staat, tot in de maand van Augustus of September tot voorkooming van verlies van volk en vaartuijgen sal uijtgesteld laten. Sullende

inmiddels alles worden vervaardigt wat daartoe noodig word gevonden, gelijk ook door den equipagiemeester Möller sal moeten worden overlegt en opgegeven of tot het doen van deese togt behalven de hoekers of brigantijns die men daartoe staat te gebruiken, nog een of meer minder vaartuygen om de rivieren die men ontdekken mogt, in te loopen, en die hier kunnen worden opgemaakt, sullen vereijst werden, op dat men deselve ondertusschen almeede in gereedheid sal kunnen doen brengen.

Vorders is op het gedaane instantelijk versoek van den luitenant, Jan David Fijerabent, uijt consideratie sijner seer hooge jaaren en langduurigen dienst, goetgevonden dat denselven sal werden gegagieert met tien Rijxds. ter maand aan hem toe te leggen, in conformiteit van het gereguleerde ten dien subjecte bij de memorie door den Edelen Heer Commissaris, Cornelis Jan Simons, [3] onder den 19e April 1708 voor dit Gouvernement nagelaaten. [4]

Sijnde wijders noodig geoordeelt en uijt dien hoofde vastgesteld geworden dat de papieren betreffende de proceduuren teegens den gewezen gesaghebber van de brigantijn Fijenoord, Hendrik Goutsberg, op Rio de la Goa gehouden, door den het fiscaals ampt nog *pro interim* waarneemenden opperkoopman en secunde, de Heer Adriaan van Kervel, neevens twee gecommiteerde leeden uijt deesen Raad sullen werden nagesien, ten eijnde men na verrigting van dien hieromtrent verders soodanig sal kunnen handelen als na bevinding van saaken met de billijkheid en het regt sal worden bevonden over een te koomen.

En is laastelijk geleesen seker versoekschrift door den capiteijn van het Deens retourschip de Koningin Anna Sophia, Pieter Grieb, in de volgende bewoording overgegeven: [5]

Aan den Wel Edelen Gestr. Heer Jan de la Fontaine – – – beneevens den E. Agtb. Raad van Politie.

Wel Edele Gestrenge Heer en E. Agtb. Heeren,

Geeft met verschuldigt respect te kennen Uwe Wel Edele Gestr. en E. Agtb. dienstvaardigen dienaer, Pieter Grieb, voor capiteijn op het aanweesend Deens retourschip d' Koningin Anna Sophia bescheijden, hoe dat op desselfs herwaarts reijse van Trancquebaar [6] aan deese zijde of 8 mijlen Z.B. de linie door sijn onderhebbenden bodem is ontdekt geworden een kleijn Moors vaartuijg met vijftien Mooren, welk vaartuijg door swaare storm van de kust tot soo ver in zee gedreeven sijnde, aldaar in een seer erbarmelijke staat lag te drijven, soodanig dat de daarop sijnde menschen sig selven niet meer konden redden, mitsgaders van honger en dorst bij na souden hebben moeten sterven, 't welk den ondergeteekenden heeft doen resolveeren omme dat vaartuijg op te visschen en die 15 Mooren in sijn schip over te neemen; ende gemerkt den suppliant teegenswoordig met die menschen op sijn bodem seer belemmert en verleegen is, soo neemt hij derhalven de vrijheid sig te wenden tot Uwe Wel Edele Gestr. en E. Agtb. met demoedig versoek dat deselve van die goedheid gelieven te zijn van aan hem te permitteeren om de gem. Mooren alhier aan wal te moogen brengen, ten eijnde bij deese of geene ingeseetenen ter deeser plaatse soo lang te verblijven en voor de kost te werken tot dat er een Deens uijtkomend schip alhier komt aan te landen, omme als dan daarmede weder naar Trancquebaar en vervolgens van daar naar haarlieder plaats te kunnen werden overgebracht.

(Onderstond) 't Welk doende etc. (Was geteekent) P. Grlb.

Waarover geraadpleegt sijnde, verstaan is dat het daarbij gedaane versoek sal werden geacordeert, mits dat gemelten capiteijn sig behoorelijk verbind en tot genoegen verseekering komt te geeven dat deese Mooren door het eerst hier arriveerende uijtkomend Deens schip wederom sullen worden meede genoomen.

Aldus geresolveert ende gearresteert in 't Casteel de Goede Hoop, ten dage en jaare voorschreeve. [7]
JAN DE LA FONTAINE.
A. V. KERVEL

J. T. RHENIUS.
NS. HEIJNING.
HK. SWELLENGREBEL.
CL. BRAND.
R. TULBAGH. Rt. en secrets.

Notes:

- [1] Snuffelaar en Zeepost het op 14.1.1731 in Tafelbaai aangekom en Fijenoordt vier dae later. Vgl. C.609, *Origineel Dagregister*, 1731–1738, pp. 5 en 7.
- [2] Vgl. *Suid-Afrikaanse Argiefstukke, Kaap nr. 2*, pp. 90 en 98, en C.587, *Dagregister*, 1672–1673, pp. 165–167.
- [3] Mr. Cornelis Johannes Simons van Utrecht kom op 3.10.1690 op die Maas in Tafelbaai aan en neem op 16.10.1690 as fisikaal sitting op die Politieke Raad. In November 1694 verlaat hy die Kaap en word fisikaal op die kus van Koromandel. In 1701 gaan hy as visie-president van die Raad van Justisie na Batavia en twee jaar later volg hy Gerrit de Heere op as Goewerneur van Ceylon. Toe hy in 1708 na Nederland terugkeer, besoek hy die Kaap as Kommissaris. Simons trou in 1683 met Agnes Anna Emilius en sterf in 1727 in Utrecht.
- [4] Simons se instruksies kan gevind word in C.702, *Memoriën en Instructiën*, 1686–1722, pp. 493–559. Dit is ook gepubliseer in die vyfde deel van die Van Riebeeck-Vereniging se publikasies.
- [5] Sien C.235, *Requesten en Nominatiën*, 1729–1732, pp. 345–346.
- [6] Tranquebar was 'n hawestad op die kus van Koromandel. Denemarke het die stad in 1616 van die raja van Tandsjaoer gekoop en het dit weer in 1845 aan Engeland verkoop. Vgl. Servaas de Bruin, *Geographisch-Historisch Woordenboek*, deel II, p. 1086.
- [7] In die kladnotule verskyn ook die volgende aantekening: "Scheffer heeft geklaagd in Vergadering over het vroedwif, haar sal door de boode gelast werden om sig stil te houden." Vgl. C113, *Klad Notulen*, 1717–1738, p. 278.

Publication is only permitted if the name of the repository and the reference number are mentioned.